

СТ А Н О В И Щ Е

от **проф. д-р Анелия Мингова**, професор по граждански процес в ЮФ на СУ Св.Кл.Охридски” – член на научното жури
относно дисертационен труд

за придобиване на образователната и научна степен
„ДОКТОР” в област на висше образование - 3. Социални,
стопански и правни науки; професионално направление – 3.6. Право;
докторска програма - „Граждански процес”

Автор: БОРИСЛАВ ГЕОРГИЕВ ГАНЧЕВ

Тема: „ПРОИЗВОДСТВО ПО ТЪРГОВСКИ СПОРОВЕ”

1. Общи бележки за труда и биографични данни за автора.

Авторът на дисертационния труд - Борислав Ганчев, е завършил специалността „Право” в ЮФ на СУ „Св.Кл.Охридски” и е магистър по право от 2008г. След получаване на юридическа правоспособност, от 2010г. и до настоящия момент Борислав Ганчев работи като адвокат в различни адвокатски дружества, осъществявайки и процесуално представителство по граждански дела в областта на гражданското, вещното, облигационното, търговското, семейното и наследственото право. В периода 2012-2015г. е бил редовен докторант към Катедрата по гражданскоправни науки на ЮФ на СУ „Св.Кл.Охридски” в периода 01.01.2013г. – 01.01.2016г., отчислен с право на защита. От 2014. е хоноруван асистент по Граждански процес в същия факултет, където води семинарните занятия по дисциплината Граждански процес на студенти от 5-ти курс, редовно обучение.

За настоящата защита, освен дисертационния труд, той е приложил автореферат, като по темата на дисертационния труд са посочени и представени още три научни публикации в правни списания и сборници, както и още четири научни публикации в периодичния правен пачет по теми, близки до проблемите на облигационното и търговското право.

2. Структура и съдържание на дисертационния труд.

2.1. В структурно отношение: Представеният от Борислав Ганчев труд е в обем от 360 стандартни страници и е структуриран по „класическия” образец на дисертационен труд - увод, 5 глави, заключение и библиографска справка.

2.2. В съдържателен аспект: Трудът представлява цялостно и завършено изследване на едно от особените искови производства, уредено за първи път в ГПК/ в сила от 01.03.2007г./ - производството за разглеждане и решаване на търговски спорове. Предмет на изследване са: въпросите, относими към обхвата на правите спорове, предмет на тези дела; предпоставките за допустимост на производството – общи и специални; предявяването на иска, процедурата по размяна на книжа и разглеждането на делото от първата инстанция. Не са предмет на дисертационния труд въпросите за усложненията в развитието на производството от субективна и обективна страна, както и въззивното и касационно обжалване по тези дела, доколкото те самите могат да бъдат обособен предмет на отделен дисертационен труд.

В увода са очертани целите и предмета на изследването, обусловени от необходимостта за цялостен анализ на същността и проблемите, които поставя през изминалия десетгодишен период прилагането на института на особеното исково производство , уредено в Глава 32 ГПК/в сила от 01.03.2008г./ .Първата глава е посветена на историческия и сравнителноправен преглед на исковите производства за разглеждане и решаване на търговскоправни спорове. На тази основа авторът е извел собствени изводи относно понятията за „търговски спор”, „спор във връзка с търговско правоотношение” и търговско дело”. Авторът е направил съответни разграничения между производството по търговски спорове и други особени искови производства. Обстойно са разгледани правните принципи, тяхното проявление и съотношенията помежду им в производството по Глава 32 ГПК. В Глава втора авторът е анализирал предметния обхват на производството по търговски спорове, направил е собствени изводи и предложения за промяна в закона, коректно полемизирайки с

различни виждания в правната теория. Третата глава е посветена на процесуалните предпоставки за допустимост на производството по Глава 32-ра ГПК, с акцент при анализа и изводите относно специалните предпоставки за допустимост, както и на особеностите при проявлението на общите предпоставки. Четвърта глава предлага задълбочен анализ на особеностите при предявяването на иска с акцент върху процедурата по двойната размяна на книжа. Обстойно са обсъдени допустимите процесуални действия, сроковете за тях и процесуалните преклузии, които настъпват. Глава пета е посветена на спецификите при разглеждане на делото. Авторът се е спрял на отделните му етапи, като особено внимание е отделил на възможностите за разглеждане на делото в закрито заседание. Не са останали без внимание и проблемите на доказването и значението на характерните за това производство доказателствени средства, каквито са вписванията в счетоводни книги и електронните документи. Заключение съдържа обобщение на изводите и предложенията *de lege ferenda*. Накрая е посочена библиография.

3. Обща оценка и научни приноси в дисертационния труд:

3.1. Общи достойнства на труда.

В дисертационния си труд Борислав Ганчев е обхванал в своя анализ всички въпроси, които са предмет на изследването. Стилът е точен, изказът – граматически и стилово е добър. Полемиката е коректна, личи добро познаване на закона и съдебната практика, както и на различните виждания в теорията по отделните обсъждани въпроси. От цялостния прочит на работата остава впечатлението за отлична правна подготовка и умение за откриване на интересните и значими от теоретичен аспект въпроси. В достатъчна степен са обхванати важните за темата конкретни нейни аспекти. Трудът съдържа задълбочени и аргументирани изводи, както и обосновани предложения за промяна в закона.

3.2. Конкретни научни приноси:

3.2.1. Първата група теоретични достойнства, съдържащи интересен анализ и изводи, се отнасят до предметния обхват на отделните хипотези, включени в чл.365 ГПК, в т.ч.:

а/ анализът на отделните искове, независимо от техния вид, включени в обсега на чл.365, т.1 ГПК, вкл. изводът, че търговски са споровете относно предоговорната отговорност при преговорите за сключване на търговска сделка;

б/ квалифицирането като спорна съдебна администрация на производствата по чл.299, чл.300 и чл.307 ТЗ, заедно с изводите и предложението те да бъдат изключени от предметния обхват на чл.365, т.1 ГПК;

в/ анализът на чл.365,т.3, и разглеждането на обсега му както откъм субективна страна, така и от гледна точка на спорното правоотношение;

г/ аргументацията и предложението в чл.365, т.4 ГПК изрично да бъде посочен и длъжникът като евентуален ищец на иск с основание чл.694,ал.1 ТЗ;

д/ идентифицирането на исковете по т.5 като такива за обезщетение на причинени вреди в резултат на съответните нарушения на ЗЗК;

е/ аргументацията за неприложимостта на Гл.32 ГПК относно самото производство по несъстоятелност.

3.2.2. Втората група въпроси, чийто анализ и предложения представляват теоретично достижение за автора се отнасят до процесуалните предпоставки и допустимостта на производството по Глава 32-ра, например:

а/ предложението особенният съдопроизводствен ред да се прилага и при споровете, подсъдни на РС;

б/ предложението за предвиждане на алтернативна местна подсъдност по тази категория дела;

в/ анализът на приложимия особен ред по Гл.32 като процесуална предпоставка за надлежното упражняване на правото на иск, обсъждането на разликите при отделните хипотези и предложението за промяна в чл.369, ал.1 ГПК, предвиждащо абсолютния ѝ характер;

г/ анализът на специалните процесуални предпоставки за допустимост при отделните иски, както и на изводите относно възможностите и видовете обективно съединяване при различните хипотези, както и полемиката относно недопустимост за обективно съединяване на иски, когато един от тях не подлежи на разглеждане по Гл.32;

д/ разсъжденията и изводите по редица въпроси, относими към отделни предпоставки за допустимост при някои от исовете, например в производството по несъстоятелност: за материалноправния характер на преклузивния срок на сроковете, очертаващи т.нар. „подозрителен” период при съответните иски в производството по несъстоятелност; че срокът за предявяване на иска по чл.649, ал.1 ТЗ следва да започне да тече от влизането в сила на решението за откриване на производство по несъстоятелност; че срокът за кредиторите трябва да започне да тече от момента на придобиване на това им качество, а именно – признати за носители на окончателно прието вземане; предложението за увеличаване на срока за предявяване на иска по чл.694 ТЗ; относно качеството на синдика като процесуален субституент при исовете по чл.649, както и предложението да се предвиди възможност за конституирането на кредитор не като помагач, а като съищец на синдика, при изрично негово искане; нуждата в закона да се предвиди възможност и кредиторите да могат да предявяват всички иски за попълване масата на несъстоятелността, вкл. осъдителните за събиране на вземанията на длъжника и приложимостта на разпоредбата на чл. 134 ЗЗД .

3.2.3. Положително могат да бъдат оценени и редица изводи по въпросите на предявяването и разглеждането на споровете, например:

а/ анализът на справката по чл.366, нейното съдържание и значение за редовността на исковата молба, както и изводът, че нейната липса не следва да обуславя недопустимостта на първоинстанционното решение и обезсилването му от въззивна или касационна инстанция, ведно с предложенията за корекция и допълнение на правната уредба;

б/ анализът на процеса на връчване на призовки и книжа, ведно с предложението да се предвиди допустимостта за връчване чрез изпращане на съобщението на посочения и вписан в търговския регистър електронен адрес;

в/ относно запазване последиците на извършените действия при препращане на делото за разглеждането му по общия ред/чл.369/, заедно с предложението как да се гарантира защитата на ответника;

г/ полемиката с тълкуването за приложимостта на чл.371 относно възражението за прихващане и в общия исков процес;

д/ характеристиката за параметрите на концентрационното начало в производството по търговски спорове, в сравнение с общия исков процес, вкл. анализа за допустимостта на ИУИ в първия и втория отговор на ответника, както и последиците от непредявяването му;

ж/ анализът за значението на допълнителната искова молба и аналогията с подготвителните функции на първото заседание в общия исков процес, а също и диференцирането на действията по уточняване и допълване на исковата молба от изменението на иска и помежду им;

з/ изводът и предложенията да се уреди изрично задължението на съда да се произнася по всяко направено искане и възражение във фазата по размяна на книжа още при извършването му, а не едва при провеждане на закритото подготвително заседание с определението по чл.374;

и/ обосноваване на значението на доклада по делото в откритото заседание и свързаните с него преклузии, и липсата на противоречие с вече преклудирани в по-ранен момент защитни възможности за страните; в тази връзка е и предложението да се предвиди аналогично на бързото производство/ чл.312, ал.1 и чл.312, ал.2/ задължение за изготвяне на проекто-доклад и връчването му на страните заедно с призовката за насроченото заседание, заедно с възможността за писмено становище на страните в определен срок;

й/ анализът на процесуалните предпоставки за разглеждане на делото в закрито заседание, съдържанието и правния режим на определението на съда по чл.376, ведно с напраевните предложения за промяна на уредбата;

к/ анализът на вписванията в счетоводни книги и на електронните документи като специфични и характерни за това производство доказателствени средства и тяхната доказателствена стойност в процеса.

3.2.4. Настоящото становище не съдържа критични бележки. В качеството си на научен ръководител на дисертанта, съм запозната с целия етап от подготовката на дисертационния труд, с творческите му усилия, с първоначалните му идеи и последващи корективни тези. Смея да твърдя, че Борислав Ганчев добросъвестно и внимателно обсъждаше всички направени от мен бележки и препоръки към изследователската му работа, в резултат на което коментарът по тях е намерил коректно отражение на страниците на представения дисертационен труд.

4. Заключение:

Крайната ми оценка за представения дисертационен труд е изцяло положителна. Заслужава отлична оценка добросъвестното, усърдно отношение на автора към разглежданата тема, анализа и начина, по който авторът е защитил своите тези, както и предложенията *de lege ferenda*, които е направил въз основа на тях. Те са издържани от гледна точка на възприетия концептуален подход за съотношението на процесуалните принципи и проявлението им в конкретните норми.

Авторът Борислав Ганчев е представил за защита цялостен и завършен в тематично и съдържателно отношение дисертационен труд, който съдържа много и високи научни достойнства. Разгледал е основните въпроси, които са очертани в предмета на изследването. Личи отлично познаване на закона, теорията и съдебната практика не само в гражданско-процесуалната материя, но и в областта на гражданското и търговското право. Налице е

коректна полемика и задълбочен анализ на разглежданите правни въпроси. Авторът притежава умение за самостоятелно научно мислене и извеждане на собствени и вътрешно-безпротиворечиви изводи и предложения.

В резултат на горното мисля, че са налице всички нормативни изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение, както и на съответния Правилник на СУ Св.Кл.Охридски”, поради което препоръчвам на членовете на научното жури да гласуват положително дисертантът Борислав Ганчев да получи образователната и научна степен „доктор по право”, за което и аз, като член на научното жури, убедено ще гласувам .

12.07.2018г.

проф. Анелия Мингова